

Шпитчук Діана Василівна,
*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
факультет педагогічної освіти,
Київський університет імені Бориса Грінченка*

Науковий керівник:
Паламар Світлана,
*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
заступник декана з наукової роботи,
факультет педагогічної освіти,
Київський університет імені Бориса Грінченка*

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ

У сучасному світі штучний інтелект радикально трансформує життя людей, від особистих застосувань до високоорганізованих систем, охоплюючи різні сфери діяльності, не оминаючи й освіти. Оскільки світ постійно розвивається, а навчальні предмети повинні адаптуватися до постійних змін, важливо йти в ногу з технологічним розвитком. Інтеграція штучного інтелекту у сферу освіти є не лише революційним кроком для сучасного навчання, але й стратегічним рішенням для підготовки молоді до професій майбутнього.

Однак, інтеграція ШІ у навчальний процес вимагає глибокого розуміння та вивчення цієї технології. Як зазначив Михайло Федоров, очільник Мінцифри: «Або ти розберешся зі штучним інтелектом, або він замінить тебе» [3]. Твердження підкреслює важливість безперервного професійного розвитку вчителів. Це включає вивчення нових технологій і методик, щоб йти в ногу з часом і відповідати сучасним освітнім потребам. Безперервний розвиток технологій вимагає від вчителів постійного навчання та розвитку, оскільки вони повинні бути гнучкими, відкритими та готовими до саморозвитку, щоб ефективно інтегрувати штучний інтелект та новітні ІКТ у навчальний процес.

Підтримуючи цю думку, Олена Коваль наголошує на актуальності засвоєння новітніх технологій, говорячи: «Усім нам насправді треба зрозуміти: нові технології — наше майбутнє, але воно вже тут. Ми від цього нікуди не дінемось. Не пере чекаємо. А найкращий спосіб використати це собі на користь — очолити» [2]. Тому, окрім активної інтеграції ШІ в освітній процес, необхідно забезпечити

відповідний рівень підготовки вчителів, розробити методики та налагодити взаємодію між викладачами, учнями та технологіями.

У контексті сучасних технологічних рішень, використання штучного інтелекту в освітньому процесі має свої суперечності. Розглянувши які, ми матимемо змогу краще зрозуміти потенційний вплив ШІ на майбутнє освіти та роль викладачів у цьому процесі.

Нейромережі можуть стати у пригоді як:

- Джерело нових ідей: ШІ може створювати додаткові вправи, тексти та завдань на основі потреб учнів. Допоможе вчителям оновлювати свої навички та знання.
- Зменшення навантаження: за допомогою новітніх технологій вчитель може автоматизувати рутинні завдання, таких як перевірка робіт, підготовка завдань, розробка диференційованих завдань та ін.
- Вмотивованість учнів: завдання створені на основі інноваційних методів збільшують зацікавленість та вмотивованість учнів до навчання.
- Індивідуалізація навчання: підходи на базі ШІ надають можливість швидко диференціювати завдання для дітей, адаптувати освітній процес до потреб кожного учня, реалізуючи індивідуальний підхід до навчання.
- Доступність: інтерактивні та інноваційні методи навчання можуть зробити доступ до освіти для більшої кількості дітей, не зважаючи на місце та час навчання.

Недоліками застосування ШІ на уроках [1]:

- Залежність від технологій: постійне використання новітніх технологій може зменшити взаємодію між учнями та вчителем класу, що може вплинути на соціалізацію особистості в колективі.
- Ризики неправдивої інформації: нейромережі все ще залишається технологією яка може надавати матеріали, які можуть бути неточними або викривленими, дискримінаційними та стереотипними, зокрема щодо гендерної нерівності, що може дезорієнтувати учасників освітнього процесу.
- Безпека даних: є ризики неправомірного використання або витоку

особистих даних в мережу інтернет.

- Технічне забезпечення : у користування ШІ інтелектом потрібний ПК та вихід до інтернету. Також програма та техніка може зазнавати збоїв, що може негативно вплинути на якість навчання.

Важливо продовжувати ці дискусії та дослідження, щоб максимізувати потенціал штучного інтелекту в освіті та тим самим забезпечити ефективну підготовку молодого покоління до вимог сучасного суспільства.

Штучний інтелект, безсумнівно, пропонує революційний підхід до процесу навчання, відкриваючи нові можливості для індивідуалізованого навчання, ефективної взаємодії та доступу до ресурсів. Однак, як і будь-яка технологія, ШІ має обмеження та потенційні ризики. Для оптимальних результатів важливо мінімізувати труднощі та звернути увагу на його переваги. При плануванні уроку вчитель повинен передбачити ці аспекти.

Підбиваючи підсумки, важливо зазначити, що штучний інтелект, попри його передові можливості та інновації, не слід розглядати як інструмент, що повністю замінить вчителя. Навпаки, нейромережі можуть виступати високотехнологічним помічником, який може оптимізувати навчальний процес і надати педагогам інструменти для творчого підходу до викладання літературного читання, дозволяючи учням глибше зануритися в літературу і бути залученими в її вивченні. Вчителі можуть зробити уроки більш ефективними, залучити та мотивувати учнів, зберігаючи при цьому важливий людський елемент освітнього процесу. При цьому, запропоновані варіанти можуть бути адаптовані та модифіковані залежно від конкретних уроків та вікових категорій учнів. Це забезпечить високу гнучкість та варіативність ресурсу в освітньому процесі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ethics of Artificial Intelligence [Електронний ресурс]. UNESCO. 2023. URL: <https://www.unesco.org/en/artificial-intelligence>.
2. Коваль О. Зробіть ChatGPT своїм асистентом: як учителю використовувати штучний інтелект для уроків [Електронний ресурс]. 2023. URL:

<https://osvitoria.media/experience/zrobit-chatgpt-svoyim-asystentom-yak-uchytelyu-vykorystovuvaty-shtuchnyj-intelekt-dlya-urokiv/>.

3. Шашкова М. Цифрова трансформація під час війни – Ексклюзивне інтерв'ю з міністром Михайлом Федоровим [Електронний ресурс]. Kyiv Post. 2023. URL: <https://www.kyivpost.com/uk/post/16239>.

Нестерчук Катерина Миколаївна,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
факультет іноземних мов,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Науковий керівник:
Лановик Мар'яна Богданівна,
доктор філологічних наук,
професор кафедри української та зарубіжної
літератур та методик їх навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ТЕКСТОВІ ЛАКУНИ У ХУДОЖНІХ ТВОРАХ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛІТЕРАТУРНОГО АНАЛІЗУ

Сьогодні актуальною літературознавчою проблемою є явище текстових лакун у художніх творах. Це пов'язано із тенденціями щодо модифікації літературного канону, зокрема принципу завершеності творів, що спричинило виникнення нових підходів до рецепції їхнього змісту та значимість і популярність таких неklasичних термінів, як «non-finito», «відкритий твір», «місця недоокреслення», «текстові лакуни» тощо.

Оскільки серед завдань літературознавчих курсів у вищій школі є філологічний аналіз літературних явищ, то вбачаємо дидактичний потенціал у дослідженні на практичних заняттях сучасних проблем літературознавства, а зокрема текстових лакун у творах української та зарубіжної літератури, що й зумовлює актуальність обраної теми.

Мета розвідки полягає в окресленні незавершеності художніх творів як літературознавчої проблеми та розробці методичних рекомендацій щодо